

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper

w sprawie ze skargi K. C.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty

Sądu Rejonowego w O. z dnia 16 listopada 2007 r.,

w sprawie z powództwa K. C.

przeciwko E. S. i R. F.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 listopada 2011 r.,

**odrzuca skargę i nie obciąża skarżącego kosztami
postępowania wywołanego wniesieniem skargi.**

Uzasadnienie

Skarżący K. C. wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w O. w dniu 16 listopada 2007 r., nakazującego pozwanym zapłatę na rzecz skarżącego jako powoda kwoty 23.375,99 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu oraz prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w O. z dnia 9 stycznia 2008 r. o nadaniu zaskarżonemu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dokonana ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze zmiana przepisów kodeksu postępowania cywilnego wyłączyła możliwość zaskarżenia skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnych postanowień niekończących postępowanie (art. 424¹ § 1 k.p.c.). W wypadku orzeczeń, od których skarga nie przysługuje, odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem można domagać się bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia w postępowaniu ze skargi, chyba, że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków (art. 424^{1b} k.p.c.). Ustawa zmieniająca weszła w życie z dniem 25 września 2010 r.

Z tych względów wniesiona skarga, zgodnie z obowiązującą na gruncie przepisów postępowania zasadą bezpośredniego działania nowej ustawy, jest niedopuszczalna (art. 428⁸ § 1 k.p.c.), w zakresie kwestionującym zgodność z prawem postanowienia o nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności, które nie należące do kategorii orzeczeń, o których jest mowa w art. 424¹ § 1 k.p.c. i art. 519² § 1. Stanowią je prawomocne wyroki sądu drugiej instancji, a w ramach art. 424¹ § 2 k.p.c. także sądu pierwszej instancji – kończące postępowanie w sprawie i wydane w postępowaniu nieprocesowym prawomocne postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji, a w zakresie wskazanym w art. 519² § 2 – także sądu pierwszej instancji.

Mimo braku unormowania odnoszącego się wprost do tej kwestii przyjęć należy, że w obowiązującym stanie prawnym skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem przysługuje także od mającego skutki prawomocnego wyroku prawomocnego nakazu zapłaty, o ile zachodzą przesłanki określone w art. 424¹ § 2 k.p.c.

Niezgodność orzeczenia z prawem na gruncie art. 424¹ § 2 k.p.c. ma charakter kwalifikowany. Powinna ona wynikać z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Wówczas też skarga przysługuje od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, chociażby strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, jeżeli jest to następstwem okoliczności wyjątkowych, a nadto nie jest możliwa zmiana lub uchylene orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych.

Skarżący może się powoływać na niezgodności orzeczenia z prawem ze względu na naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego, jeżeli określona zasada istnieje w obowiązującym porządku prawnym i ma w nim charakter podstawowy. Powołanie się natomiast na naruszenie konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, wymaga wskazanie konkretnego przepisu Konstytucji, z którego zasada ta wynika, oraz sprecyzowanie sposobu jej naruszenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2006 r., V CNP 140/2006, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przez podstawowe zasady porządku prawnego należy rozumieć fundamentalne zasady ustroju społeczno-politycznego, a więc zasady konstytucyjne w tym w szczególności przepisy rozdziału II Konstytucji (art. 30 do 56), oraz naczelne zasady rządzące poszczególnymi dziedzinami prawa: cywilnego, rodzinnego, pracy, a także prawa procesowego (por. postanowienia z dnia 26 lutego 2003 r., II CK 13/03, OSNC 2004, nr 5, poz. 80 oraz z dnia 21 kwietnia 1978 r., IV CR 65/78, OSNC 1979, nr 1, poz. 12).

Przytoczone przez skarżącego wskazania odnośnie do naruszonych zasad porządku prawnego i przepisów Konstytucji, które skarżący wiąże

z nieprawidłowym doręczeniem pozwanym, uwzględniającego jego powództwo, nakazu zapłaty nie uzasadniają uznania, w świetle powyższych wywodów, że zachodzi wyjątek określony w art. 424¹ § 2 k.p.c., ze skutkiem określonym w art. 424⁸ § 2 k.p.c.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji, w tym w odniesieniu do kosztów postępowania na podstawie w art. 102 k.p.c., w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.